

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΔΙΑΡΚΟΥΣ ΟΜΑΔΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Θεσσαλονίκη Μάρτιος 2020

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ – ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Γεγονότα όπως αυτά στο Μάτι αλλά στη Μάνδρα Αττικής καθώς και τα έντονα καιρικά φαινόμενα στη Χαλκιδική, παράλληλα με τον κίνδυνο ενός ενδεχόμενου σεισμού αλλά και άλλων καταστροφών από φυσικά και τεχνολογικά αίτια αλλά και βιολογικούς παράγοντες όπως η υφιστάμενη πανδημία από τον κορονοϊό COVID-19, ανέδειξαν και πάλι το μεγάλο και διαρκές πρόβλημα πλήθους κινδύνων που εγκυμονούν στη χώρα μας. Οι μεγάλες χρονικές περίοδοι χωρίς ισχυρούς και καταστροφικούς σεισμούς και άλλες καταστροφές ή κινδύνους γενικότερα τείνουν να οδηγούν τις αρμόδιες αρχές και τους πολίτες σε εφησυχασμό για να οδηγηθούν αργότερα και όταν προκύψει ο κίνδυνος ή η καταστροφή, σε καταστάσεις πανικού και ακραίες συμπεριφορές.

Το Τεχνικό Επιμελητήριο/Τμήμα Κεντρικής Μακεδονίας συνέστησε τη Διαρκή Ομάδα Εργασίας για την αντιμετώπιση των φυσικών και τεχνολογικών καταστροφών στην περιοχή ευθύνης του για να υποστηρίξει δράσεις και να πάρει πρωτοβουλίες σχετικά με την επιτάχυνση- επίσπευση προγραμματισμένων διαδικασιών και ελέγχων, που να προσφέρουν υπηρεσίες στους Μηχανικούς και τον κοινωνικό περίγυρο. Η προσπάθεια διαχείρισης των καταστροφών πρέπει να είναι διαρκής, να έχει συνέχεια με στόχους ορατούς και υλοποιήσιμους. Τα θέματα που καλείται να διαχειρισθεί η Ομάδα Εργασίας είναι η αντισεισμική θωράκιση, η αντιπλημμυρική προστασία, η πρόληψη των κατολισθήσεων, των δασικών-αστικών πυρκαγιών, των τεχνολογικών ατυχημάτων, των ατυχημάτων σε σχέση με τα κοινωφελή δίκτυα, τα ακραία καιρικά φαινόμενα καθώς και η εναρμόνιση του Γενικού Σχεδίου Πολιτικής Προστασίας, με το ισχύον νομικό πλαίσιο, για την αντιμετώπισή τους.

Η αντιμετώπιση των παραπάνω κινδύνων θα γίνεται σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες των δήμων, της περιφέρειας και όλων των εντεταλμένων φορέων, όπως από την κείμενη νομοθεσία καλούνται να συμμετέχουν. Όλα τα προηγούμενα πρέπει συνοδεύονται από την ολιστική διαχείριση της καταστροφής, δηλαδή τον συνυπολογισμό όλων των απωλειών και επιπτώσεων μετά από μία καταστροφή στο δομημένο περιβάλλον, το απόθεμα μεγάλων έργων, το φυσικό περιβάλλον, την οικονομική ζωή και φυσικά τον άνθρωπο-πολίτη.

Η Πολιτική Προστασία, υλοποιείται υπό την αιγίδα της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, σε κάθε βαθμίδα διοίκησης και τοπικής αυτοδιοίκησης. Είναι το σύνολο των δράσεων τις οποίες ένα κράτος σχεδιάζει, οργανώνει και εφαρμόζει για να προλαμβάνει και να αντιμετωπίζει τους φυσικούς, τεχνολογικούς και βιολογικούς κινδύνους, καθώς και να προστατεύσει τους πολίτες του. Από την άλλη πλευρά υπάρχει και η **Πολιτική Άμυνα**, η οποία περιλαμβάνει όλα τα μέτρα, εκτός από τα στρατιωτικά, που το κράτος παίρνει για να προστατέψει την κοινωνία σε περίπτωση εμπόλεμης κατάστασης. Τα μέτρα είναι παρόμοια με αυτά που προβλέπονται στις περιπτώσεις φυσικών ή τεχνολογικών κινδύνων, αλλά διαφέρει εντελώς η πηγή του κινδύνου που στην περίπτωση αυτή είναι η εχθρική πράξη. **Πολιτική Προστασία και Πολιτική Άμυνα αποτελούν το σύνολο των προσπαθειών προστασίας των πολιτών ενός κράτους (ειδικότερα ανθρώπων που χαρακτηρίζονται ως άμαχοι) από φυσικά ή ανθρώπινα καταστροφικά γεγονότα ή ακόμη και από στρατιωτικές συρράξεις.** Η επικαιρότητα της πολιτικής προστασίας συνδυάζεται σήμερα και με την προετοιμασία του πολίτη έναντι τεχνολογικής καταστροφής και πιθανής τρομοκρατικής επίθεσης. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση ο όρος διαχείριση κρίσεων τονίζει περισσότερο την διάσταση της πολιτικής και της ασφάλειας παρά τα μέτρα άμεσης προστασίας του πληθυσμού

Β. ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΙΑΡΚΟΥΣ ΟΜΑΔΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Βασική προϋπόθεση, για την αντιμετώπιση των προαναφερόμενων κινδύνων είναι η **πρόσδος της επιστημονικής γνώσης** και η **επίτευξη διεπιστημονικής συνεργασίας**. Η Δ.Ο.Ε. εστιάζοντας λοιπόν την ασφάλεια του δομημένου και του φυσικού περιβάλλοντος αλλά και στην προστασία της ανθρώπινης ζωής, που αποτελούν αναμφισβήτητα το αποτελεσματικότερο μέτρο πρόληψης και τον πυρήνα της Πολιτικής Αντιμετώπισης των φυσικών καταστροφών, θέτει του **παρακάτω στόχους**, προβαίνοντας σε ανάλογες δράσεις.

α) Στόχους και δράσεις, που αφορούν θέματα Αντισεισμικής Θωράκισης (μείωσης σεισμικού κινδύνου) και συνοψίζονται στους παρακάτω άξονες:

- Της συνεχούς βελτίωσης της αντισεισμικότητας των κατασκευών - μέσα από τη συμμετοχή της - κατά τη θέσπιση από την Πολιτεία νέων αντισεισμικών κανονισμών, Ευρωκωδίκων κλπ, με βάση τα νέα δεδομένα που προκύπτουν από σεισμικά συμβάντα του Ελληνικού ή του διεθνούς χώρου.
- Του πρωτοβάθμιου και δευτεροβάθμιου ελέγχου κατασκευών (με βάση το πρόγραμμα ΕΠΑΝΤΥΚ του ΤΕΕ και του ΟΑΣΠ από το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων), με ρεαλιστικές προτάσεις εφαρμογής τους και επιλεκτικά, ενίσχυση σημαντικών –και δη – δημόσιων κτιρίων.
- Της προσπάθειας για αναβάθμιση των υφισταμένων κατασκευών (ΚΑΝΕΠΕ), οι οποίες σχεδιάστηκαν με παλιούς κανονισμούς.
- Της συνεχούς ενημέρωσης και εκπαίδευσης του πληθυσμού, των μαθητών κλπ (με μαθήματα πρώτων βοηθειών, ασκήσεις συναγερμού και μέτρων προστασίας, δημόσιες διαλέξεις, χρήση των ΜΜΕ και των κοινωνικών δικτύων, αλλά και με ταυτόχρονη παραγωγή πρωτότυπου ενημερωτικού υλικού σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή).
- Της ενίσχυσης της έρευνας, της καινοτομίας και των νέων τεχνολογιών στην αντισεισμική θωράκιση.
- Του ποιοτικού ελέγχου και της εφαρμογής προγραμμάτων διασφάλισης ποιότητας στις κατασκευές και στο δομημένο περιβάλλον. Το ΜΙ.ΚΙ.Ε αποτελεί την προϋπόθεση για τον παραπάνω έλεγχο.
- Της συμβολής της, με συγκεκριμένες προτάσεις, στην εξασφάλιση της επιχειρησιακής ετοιμότητας του κρατικού μηχανισμού, με στόχο την επιτυχή αποκατάσταση μετά από καταστροφικό συμβάν (μηχανισμούς επέμβασης, επάρκεια στελέχωσης των αρμοδίων φορέων με εξειδικευμένο προσωπικό π.χ Ομάδα Εθελοντών Μηχανικών κλπ).

β) Στόχους και δράσεις, που αφορούν θέματα Αντιπλημμυρικής Θωράκισης και συνοψίζονται στους παρακάτω άξονες :

- Της συλλογής και επεξεργασίας στοιχείων **χειμάρρων και φυσικών αποδεκτών** για την Κεντρική Μακεδονία ενιαίων για χρήση μελετητών και κάθε ενδιαφερόμενου.
- Της ανάδειξης της σημασίας, της βιώσιμης ανάπτυξης, με την κατασκευή ή και βελτίωση αντιπλημμυρικών και αντιδιαβρωτικών έργων, καθώς και έργων αρχιτεκτονικής τοπίου, σε εν δυνάμει πληγείσες περιοχές.
- Της ενημέρωσης σχετικά με τις Οδηγίες πλαισίου 2000/60, που αφορά τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων και την Οδηγία πλαίσιο 2007/60, για την αξιολόγηση και διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας και αξιοποίηση των σχεδίων πλημμύρας που φτιάχτηκαν από το ΥΠΕΚΑ.

- Της συμβολής της, με συγκεκριμένες προτάσεις, στην εξασφάλιση της επιχειρησιακής ετοιμότητας του κρατικού μηχανισμού, με στόχο την επιτυχή αποκατάσταση μετά από καταστροφικό συμβάν (μηχανισμούς επέμβασης, επάρκεια στελέχωσης των αρμοδίων φορέων με εξειδικευμένο προσωπικό κλπ).
- Της συμβολής στην παραγωγή ενιαίων καμπύλων έντασης-διάρκειας βροχοπτώσεων που έχουν μέχρι σήμερα προταθεί και χρησιμοποιηθεί στην περιοχή της Περιφέρειας, με σκοπό την κατά το δυνατόν ομογενοποίηση αυτών, και την κατάθεση προτάσεων για τις απαιτούμενες δράσεις στην κατεύθυνση αυτή.

γ) Στόχους και δράσεις, που αφορούν θέματα πρόληψης και Αντιπυρικής Θωράκισης για Δάση και Οικισμούς και συνοψίζονται στους παρακάτω άξονες:

- Της διαχείρισης πυρκαγιών στη μίξη δασών - οικισμών σύμφωνα και με την κλιματική αλλαγή.
- Της επίλυσης των εθνικών χωροταξικών θεμάτων και των διαδικασιών υλοποίησης περιβαλλοντικών μελετών.
- Της εφαρμογής Νέων τεχνολογιών στην ανίχνευση, την πυρόσβεση, τον πυροπροστατευτικό σχεδιασμό των κτιριακών εγκαταστάσεων κλπ.

δ) Στόχους και δράσεις, που αφορούν θέματα αντιμετώπισης των κατολισθήσεων και συνοψίζονται στους παρακάτω άξονες:

1. Της δημιουργίας βάσης δεδομένων σχετικά με τις κατολισθήσεις στην Κ. Μακεδονία, καθώς και χάρτες επικινδυνότητας κατολισθήσεων.
2. Της ανάδειξης των προβλημάτων κατολισθήσεων στην Κ. Μακεδονία και των τρόπων αντιμετώπισής τους.
3. Της συμβολής της, με συγκεκριμένες προτάσεις, στην εξασφάλιση της επιχειρησιακής ετοιμότητας του κρατικού μηχανισμού, με στόχο την επιτυχή αποκατάσταση μετά από καταστροφικό συμβάν (μηχανισμούς επέμβασης, επάρκεια στελέχωσης των αρμοδίων φορέων με εξειδικευμένο προσωπικό κλπ).

ε) Στόχους και δράσεις, που αφορούν θέματα Πολιτικής Προστασίας και συνοψίζονται στους παρακάτω άξονες:

- Της συμμετοχής στην προσπάθεια επικαιροποίησης του Σχεδίου που αφορά στην προετοιμασία, τη μετρίαση και την αντιμετώπιση πλήθους κινδύνων σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.
- Της θέσπισης προδιαγραφών που να αφορούν *Σχεδία εκκένωσης παιδικών κατασκηνώσεων, ιδιωτικών κλινικών, γηροκομείων* κλπ. Ενημέρωση εμπλεκόμενων φορέων για την ύπαρξη νέων τεχνολογιών στην Πολιτική προστασία.
- Της ενημέρωσης των πολιτών, των μαθητών κλπ, για μέτρα αυτοπροστασίας από φυσικούς, τεχνολογικούς κινδύνους και καταστροφές, με μαθήματα πρώτων βοηθειών, ασκήσεις συναγερμού, δημόσιες διαλέξεις, χρήση των ΜΜΕ και των κοινωνικών δικτύων, αλλά και με ταυτόχρονη παραγωγή πρωτότυπου ενημερωτικού υλικού σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή.

Γ. ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ - ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

- **Συνέχιση σεμιναρίων**, για την εκπαίδευση των Μηχανικών του δημοσίου και της τοπικής Αυτοδιοίκησης σχετικά με τον τρόπο εκτέλεσης των προσεισμικών ελέγχων στα δημόσια κτίρια. **Νομικές ευθύνες Μηχανικών**.
- **Σεμινάριο**, για την εκπαίδευση των μηχανικών του δημοσίου και της τοπικής αυτοδιοίκησης, σχετικά με την εφαρμογή του ΚΑΝΕΠΕ και παρουσίαση ολοκληρωμένου παραδείγματος σε Δημόσιο κτίριο.
- Ενημερωτικό σεμινάριο / ημερίδα για τους ελεύθερους επαγγελματίες μηχανικούς, σχετικά με τους **προσεισμικούς και μετασεισμικούς ελέγχους σε κτίρια** - δευτεροβάθμιο έλεγχο των κατασκευών (διαγνωστικές και αναλυτικές μέθοδοι) με στόχο την ενίσχυση τους - καθώς και τους ελέγχους τρωτότητας και στατικής επάρκειας στις δηλωμένες αυθαίρετες κατασκευές, όπως απαιτείται από το ν. 4178/13, με συγκεκριμένα παραδείγματα.
- **Σεμινάριο**, για τους ισχύοντες Ευρωκώδικες, με παρουσίαση, αριθμητικών παραδειγμάτων.
- **Εκδήλωση** – συνδιοργάνωση του Safe Greece, στη Θεσσαλονίκη.
- **Ημερίδα** για την αντιπυρική θωράκιση σε δασικό και αστικό περιβάλλον.
- **Εκδήλωση** με την παρουσίαση αποτελεσμάτων έργου Ομάδας Εργασίας σχετικά με τη Διεξαγωγή Ελέγχων για τη Διαπίστωση της Δομικής Επάρκειας των Γεφυρών.
- **Ημερίδα** για την Υγιεινή και Ασφάλεια στον χώρο Εργασίας.
- **Εκδηλώσεις** για Θέματα επικαιρότητας φυσικών και τεχνολογικών καταστροφών.

Μάρτιος 2020

Ο Συντονιστής της Ο.Ε.

Λεκίδης Βασίλειος
Δρ. Πολιτικός Μηχανικός